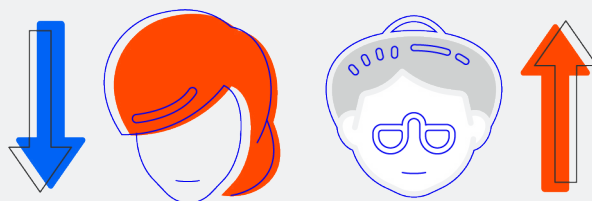

Eesti pensionisüsteemi jätkusuutlikkuse analüüs 2022

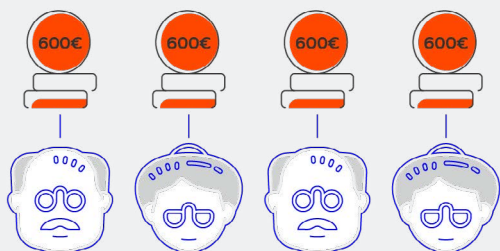
Peamised järeldused

Viimase 15 aasta jooksul on olnud summaarne sündimuskordaja 1,52-1,72, 2021. aastal 1,61. Kui sündimus tõuseks ka ootamatult püsivalt 2,1 lapseni, on töötajate ja vanaduspensionistide suhe järgneval neljal aastakümnel languses ja jääb alla kahe kuni 2070. aastani. Kuna **töötajate arv väheneb** ja **vanaduspensionäride arv kasvab**, siis **I samba pensionid muutuvad väiksemaks**.

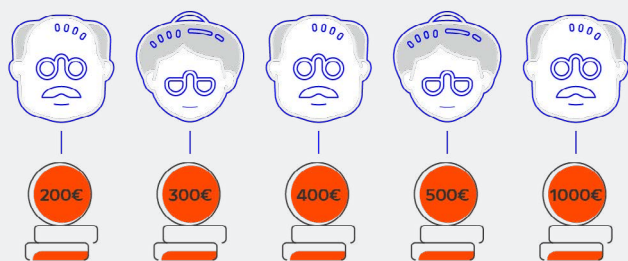

Enamiku inimeste **palk on keskmisest palgast väiksem** ja üha rohkem inimesi töötab osajaga, **pension sõltub** aga järjest **rohkem palga suurusel**. Seetõttu on pensionisüsteemi ebavõrdsus kasvamas. 80-90-aastaste pensionid on sarnased, sest sõltuvad vaid töötamise pikkusest. 70-aastaste pensionid on juba erinevamad. **Iga järgneva kümnendiga muutuvad pensionid ebavõrdsemaks**. Keskmisest madalamat palka saanud hakkavad saama keskmisest pensionist väiksemat pensioni.

Olevik

Tulevik

I, II ja III pensionisamba registrite andmetel hakkavad **kõige madalamat pensioni** saama **enne 1983. aastat sündinud inimesed**, kes ei liitunud II sambaga. Sarnaste inimeste korral (sissetulek, vanus, staaž) on II sambast raha väljavõtnud inimeste pensionid madalamad võrreldes nendega, kes jätkavad II sambas kogumist.

Riik soodustab III sambas kogumist 15% ulatuses palgast, mis tagab keskmiselt 30% palgast pensionina, tegelikult kogutakse keskmiselt 3%, mis annab umbes 6% palgast ja sedagi **kogub vaid 20% tööealistest**. II sambast enne pensioniiga väljavõetud raha on aga kasutatud rohkem tarbimiseks kui investeerimiseks.

I sambas saab lapse kasvatamise eest üle kolme korda rohkem pensioniõigusi, kui II sambas.

Eesmärgid vajavad saavutamist

1/10

I samba miinimumpension ei vasta Euroopa Sotsiaalharta miinimumtasemele. Praegu saab sotsiaalharta nõudest madalamat pensioni ca 1/10 pensionäridest, see osakaal on kasvamas. **Me ei täida keskmise pensioni eesmärki**: mediaanpalka saanu I ja II samba pension jääb alla 60% mediaantöötasust.

Peamised ettepanekud

- Tõsta** vaesuse vähendamiseks märkimisväärselt **miinimumpensioni**.
- Lua keskmise pensioni eesmärgi saavutamiseks II või III sambasse **tööandjapension**.
- Sotsiaalkindlustusameti pensioninõustajate abil teha igale täiskasvanule **pensioniplaan**.

